

CÍLENÝ PROGRAM PODPORY ZAMĚSTNANOSTI

I. Obecná ustanovení

- I.1. **Cílem Cíleného programu podpory zaměstnanosti** (dále jen „Program“) **je zmírnění negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-19 (dále jen COVID-19) na zaměstnanost v České republice.** Vývoj šíření onemocnění COVID-19 ve světě a po 1. březnu 2020 i v České republice může vyvolat závažné hospodářské problémy s negativním dopadem na míru zaměstnanosti.
- I.2. Dne 11. března označila Světová zdravotnická organizace situaci kolem šíření nákazy COVID-19 za pandemii. Pandemický plán České republiky předpokládá v případě pandemie snížení výkonnosti ekonomiky v rozpětí 1,5 % až 3,0 % HDP, v závislosti na adekvátnosti přijatých opatření. Pandemický plán České republiky dále předpokládá dobu trvání pandemie zhruba po dobu 90 dnů.
- I.3. K zamezení šíření nákazy COVID-19 přistupuje Česká republika, zejména orgány ochrany veřejného zdraví a vláda, k přijímání karanténních opatření, mimořádných opatření a krizových opatření v souladu zejména se zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOVZ) a zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. K obdobným opatřením přistupují celosvětově i další státy.
- I.4. Usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 vláda České republiky v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky nouzový stav.
- I.5. Přijímaná ochranná opatření mají negativní dopad na zaměstnavatele, neboť vyvolávají překážky v práci omezující činnost zaměstnavatele. Zaměstnavatel je v takovýchto případech povinen postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) a ve stanovených případech poskytovat zaměstnancům po dobu trvání takovýchto překážek v práci náhradu mzdy. Tím vznikají zaměstnavateli náklady nekompensované jeho činností. Zároveň nejsou takovéto překážky v práci objektivně zaviněny zaměstnavatelem, ale způsobeny zásahy státní správy, resp. vyšší mocí. Vzniklé hospodářské ztráty mohou vést k zániku pracovních míst a negativně ovlivnit trh práce a zaměstnanost v České republice.
- I.6. Na základě ustanovení § 120 zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOZ“) může vláda České republiky schválit cílený program k řešení zaměstnanosti celostátního charakteru.
- I.7. Cíleným programem se rozumí podle § 120 odst. 2 ZOZ soubor opatření zaměřených ke zvýšení možnosti fyzických osob nebo jejich skupin uplatnit se na trhu práce. U zaměstnanců zaměstnavatelů postižených šířením nákazy COVID-19 a souvisejícími opatřeními dochází ke zvýšení rizika ztráty zaměstnání v důsledku zastavení či omezení činnosti zaměstnavatele. Program tedy preventivně přispěje ke zlepšení postavení těchto osob na trhu práce prostřednictvím podpory udržení stávajícího zaměstnání.
- I.8. Cílem programu je kompenzace mzdových nákladů, či jejich části, v podobě **náhrad mezd nebo platů náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci** vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními a krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České republice, tak v zahraničí. Prostřednictvím Programu bude postiženým zaměstnavatelům vyplácen finanční příspěvek.
- I.9. **Doba platnosti Programu je předběžně stanovena do 30. 6. 2020 s možností případného prodloužení. Z programu lze hradit příspěvek na náhradu uznatelných nákladů zaměstnavatelů vzniklých po datu 1. 3. 2020. Prodloužení programu je podmíněno schválením vládou České republiky.**

II. Podmínky Programu

- II.1. Zaměstnavatelům, jejichž činnost bude ohrožena (zastavena) v důsledku šíření nákazy bude **poskytován příspěvek na plnou či částečnou úhradu náhrad mezd nebo platů**, které budou zaměstnancům náležet z důvodu překážky na straně zaměstnance, bude-li prokázáno, že překážka v práci vznikla v důsledku nákazy COVID-19 (nařízení karantény), nebo na straně zaměstnavatele dle § 208 ZP, bude-li prokázáno, že překážka v práci vznikla v důsledku krizových opatření vlády.
- II.2. Realizátorem Programu je Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“).
- II.3. Příspěvek bude poskytovat ÚP ČR, **výše a doba poskytování bude závislá na důvodu vzniku překážky v práci** (režim A a B níže), u každého zaměstnance bude nutné odlišit důvod překážky v práci. U jednoho zaměstnavatele může dojít ke kombinaci případů, nicméně zaměstnavatel je vždy povinen postupovat v souladu se ZP, zaměstnavatel na vyúčtování/žádosti uvede ÚP ČR v jakém režimu překážky v práci se zaměstnanec nachází.
- II.4. Příspěvek bude poskytován na základě dohody o poskytnutí příspěvku uzavřené mezi zaměstnavatelem a ÚP ČR. Dohoda bude dále zpřesňovat důvody a podmínky poskytnutí příspěvku.
- II.5. Dohoda podle bodu II.4 bude uzavřena na základě předložení písemné žádosti zaměstnavatele, přičemž ze strany ÚP ČR bude dohoda uzavřena se všemi žadateli splňujícími podmínky.
- II.6. V případě schválení Programu vládou ČR náleží zaměstnavateli příspěvek v těch níže uvedených režimech, jejichž realizaci vláda ČR uloží členu vlády ČR (aktivní režimy) a poskytnutí příspěvku má příčinnou souvislost s nákazou COVID-19, resp. s opatřeními přijímanými k zamezení jejího šíření. Zahájení realizace jednotlivých režimů Programu ukládá vláda ČR členu vlády svým usnesením:

II.6.1. Režim A

Nařízení karantény zaměstnancům. Náhrada mzdy nebo platu vyplácena podle § 192 ZP.

II.6.2. Režim B

Nemožnost přidělovat práci zaměstnancům v souvislosti vydáním krizových usnesení vlády ČR. Zaměstnavateli je na základě usnesení vlády o přijetí krizových opatření v souvislosti s výskytem nákazy COVID-19 nařízeno uzavření či omezení provozu. Zaměstnancům je vyplácena náhrada mzdy nebo platu podle § 208 ZP - jiné překážky na straně zaměstnavatele.

Zejména se jedná o krizová opatření přijatá na základě usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 Vyhlášení nouzového stavu a mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví. Příkladně se jedná o mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví ze dne 10. 3. 2020, č. j.: MZDR 10666/2020-1/MIN/KAN, a krizová opatření na základě usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 199, usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 201, usnesení vlády ze dne 13. 3. 2020 č. 208, usnesení vlády ze dne 14. 3. 2020 č. 211, usnesení vlády ze dne 15. 3. 2020 č. 215 a přímo navazujících.

- II.7. Konkrétní režimy jsou dále blíže popsány v Situační tabulce, která je přílohou tohoto Programu.
- II.8. Ministerstvo práce a sociálních věcí je oprávněno dále zpřesnit podmínky poskytnutí příspěvku prostřednictvím vnitřního aktu řízení.

III. Finanční dopady a harmonogram čerpání

- III.1. Modelový odhad nákladů

Modelový odhad nákladů uvedený v tabulce níže vychází z předpokládaných jednotkových nákladů opatření dle režimů. Základem je kvalifikovaný odhad počtu osob, u nichž vznikne v souvislosti s mimořádnými opatřeními či nařízením karantény překážka v práci a jimž z tohoto titulu bude zaměstnavatel poskytovat náhradu mzdy nebo platu v souladu s Programem. Kvantifikace počtu osob je odhadovaný objem podpořených osob, přičemž tento se může v jednotlivých měsících Programu lišit. Kalkulace je provedena na základě odhadu průměrného výdělku zaměstnance ztotožněného s průměrnou mzdou podle dat ISPV za 3. čtvrtletí 2019, jež v tomto období činila 35 531 Kč/měsíc (poslední aktuální data).

Jednotlivé režimy platí pro dobu existence konkrétní překážky v práci. Režim A trvá po dobu 14 dnů, režim B po dobu 10 dnů (stav krizových opatření k 16. 3. 2020).

U jednoho zaměstnance může dojít v průběhu měsíce ke změně režimu, nicméně vždy se bude nacházet výhradně v jednom z nich. Celkový počet podpořených osob, tak bude nižší, neboť v jednom měsíci může u zaměstnance dojít ke změně režimu.

režim	Počet osob (odhad maximálního počtu osob za měsíc)	Náklad na osobu	Celkový náklad v mil. Kč
A	10 000	16 500 Kč/14 dnů	165
B	75 000	9 475 Kč/10 dnů	711

III.2. Harmonogram čerpání

Finanční dopady Programu významně překračují rozpočtové možnosti MPSV a ÚP ČR dané objemem finančních prostředků státního rozpočtu určených na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti. Je proto nutné dodatečně uvolnit potřebný objem finančních prostředků **na základě vývoje situace**.

Výše potřebných finančních prostředků se bude v čase vyvíjet v závislosti na vývoji situace. Zejména se bude vyvíjet počet osob v jednotlivých režimech, a to v závislosti na postupných změnách v důvodech vzniku překážky v práci. V průběhu Programu předpokládá MPSV změnu počtu osob v jednotlivých režimech, stejně tak jako změnu struktury jejich využívání.

Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě kalkulace uvedené v bodě III.1 tohoto Programu předpokládá následující harmonogram potřeby uvolnění finančních prostředků na realizaci Programu.

Celkové náklady Programu předpokládá MPSV ve výši 1,2 mld. Kč.

Situační tabulka

Důvod překážky v práci/výše náhrady mzdy			příspěvek		Modelový měsíční náklad	
Popis situace	§ ZP	Výše NMZ	Výše a doba	Prokázání/poznámka		
A	Nařízení karantény zaměstnanci.	§ 192 ZP	Min. 60 % PVZ	100 % NMZ (ve vyplacené výši) po dobu 14 dnů	Rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví či lékaře <i>Zaměstnavateli kompenzována plně výše náhrady mzdy vyplacené zaměstnanci v souladu s § 192 ZP</i>	16 500 Kč
B	Překážka v práci na straně zaměstnavatele, povinností uzavřít provoz	§ 208 ZP (jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele)	100 % PVZ	80 % NMZ po dobu 10 dnů	Příspěvek bude poskytován výhradně za dobu platnosti mimořádných opatření uzavírajících vybrané provozovny zaměstnavatele, tj. za dobu 10 dnů. Zejména se jedná o krizová opatření přijatá na základě usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 Vyhlášení nouzového stavu a mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví. Příkladně se jedná o mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví ze dne 10. 3. 2020, č. j.: MZDR 10666/2020-1/MIN/KAN, a krizová opatření na základě usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 199, usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 201, usnesení vlády ze dne 13. 3. 2020 č. 208, usnesení vlády ze dne 14. 3. 2020 č. 211, usnesení vlády ze dne 15. 3. 2020 č. 215 a přímo navazujících. <i>Zaměstnavateli kompenzováno 80 % vyplacené náhrady mzdy.</i>	9 475 Kč

PZN: NMZ=náhrady mzdy nebo platu; PVZ=průměrný výdělek zaměstnance. Pro modelový příklad zjednodušeně ztotožněno s průměrnou hrubou mzdou podle ISPV za 3. čtvrtletí 2019 (poslední dostupné údaje, 35 351 Kč/měsíc